

Szeless József meghalt

Az öreg generációt, Czimer Károlyt, Hubacsek Pált, most a másvilágra induló, uton felváltotta a fiatalabbik, Dr. Szeless József, Szeged egyik legérdemesebb fia, kedden délután fél 3 órakor hosszas szenvedés után meghalt.

A legkevesebb ember állapíthatja meg előre az élete utját, hogy aztán azon haladjon mindvégig. Szeless József is költőnek indult, szelidhangu lirikusnak, a kenyérkereső pályán pedig vasutas lett. Fogalmazó az üzletvezetőségen, aztán az ügyvédi pályára lépett, végeredményben felaprozódott a hétköznapi életben, annak is vidéki kicsinyességeiben. Ez a tipikus magyar fátum, a levegőhiány, nincs tér, itt pusztulnak el százával a tehetségek, akik csak abban tehetségtelenek, hogy nem tudják kieroszakolni az érvényesülésüket.

Szoktak beszélni szerencséről is, de van-e egyáltalában szerencse és mi az? A te érdeked, élelmességed, vagy az enyém? Tudok-e neked használni abban a pozícióban, melyben a réveden jutottam, általában ott voltam-e mindig a szemetek ügyében, mikor válogattatok, csoportosítottam-e a semmittevést, szuggeráltam önmagamtól olyasmiket, amit bizalmas lelki vizsgálgatásaimkor magam se hiszek el?

Nem hiszek az öntudatlan szerencsében, az tudatos valami és szívós rideg munkát jelent, alázatosságot, mikor az egyedből semmi sem hiányzik jobban, mint az alázatosság; szándékos, művészi elszürkület kellő pillanatban, ha fáj a hatalmasabbnak, hogy az én eszem az élesebb, az élénkebb; szerencse megjátszani tudni az ostobát a magukat nagyon okosoknak képzelő oklondiak között és bámulni nagyképu magyarázatásokon, amik hebegő á-b-c-tanulások az én tárgyismeretem mellett.

Mind-mind alkatrésze, kelléke ez a szerencsének. Valaki egyszer elárulta, hogy egy különösen értékes asszony nagyrabecsüli a szellemét. Nem volt hű ember, nagyon is tisztán látott.

— Szégyenlem magam, mondta. Mindössze egyszer találkoztam vele, akkor is ő beszélt két óra hosszat. Még csak a számát se nyithattam ki a nyelve pergőtűzében.

Visszont Mikszáth Kálmán meséli egy politikusról, aki panaszkodott neki:

— Cinikus vagy, Kálmán, tönkreteszed az ember legjobb ötletét is, mert mindent kimondasz, amit gondolsz.

Azt mondja erre Mikszáth:

— Van is neked jó ötleted!

— Na látod, fortyant fel a vén mame'uk, éppen ez az, amit el kellett volna hallgatnod.

Valahogyan így jutok el Szeless Jóska-hoz is. Több volt a kvalitása, mint amennyire szüksége van az átlagembernek, de nem tudta elnyelni a szót. Egyaránt elnyelni és lenyelni. Valahogyan tultengett benne a szatirikus véna, azzal pedig csak akkor szabad élni, amikor már fent van az ember és ügyes taktikával lefelé használja. De az ut nehéz és veszedelmes.

— Isten mentsen meg a Szeless Jóska nyelvétől!

Ezt mondták sokfelé s ha nem is voltak haragosai, neheztelői sokszor akadtak, ha nem is hosszú időn át. Az elmes ember mindig csipős. Aki azonban nyitott szímmel látja a világot, átélte így a legutóbbi tizenhat esztendőt — bár elég abból tizenkettő, vagy akár tíz is —, az annyit tapasztalt, hogy nem fogadhat el készpénznek mindent, amit elébe tárnak.

Ezért hallotta sokszor jóindulatu barátai figyelmeztetéseket Szeless Jóska:

— Ezt is elhallgathatad volna. Mért nem gondolsz a hízog csatornára, amelyeken át eltorzulva jut a harmadik szájából a mondásod az érdekelt fülébe?

Tudnillik minél nagyobbat kacagnak az emberek egy ötleten, annál jobban fáj annak, akinek a rovására megy. Volt szerencsés ember, akinek nem fáj. Csak emlékezzünk vissza a régi közgyűlésre, ahol Szeless volt a legszorgalmasabb közbeszóló — mennyire fáj szegénynek, hogy kihagyták az új alakulásból! — s bizony néha olyan pontokkal érintett, hogy embere válogatja, mi származik belőle. Nagy ügy, hosszadalmas és főleg veszedelmes, — bizonyítási eljárás, vagy lenyelés? Tréfának vették, Szeless Jóska megint jókedvében van, rakétázik, pillanatra megállítja a szavai nyomán felharsant hahota a tárgyalás menetét. Közügynek vették, szabad kritikának, így olcsóbb. Nem lehet komolyan venni, azaz átvinni a magánéletbe. (Szinte szállóige lett az egyik mondása, amikor két ellentétes világnézet feltűnően támogatta egymást valamely érdektűben: Senilis senili gaudet.)

Fluknak és leányoknak való

bérmaajándékok

nagy választékban feltűnő olcsó áron kaphatók. 153 Reich Mór és Fia R.-I., Kelemen u. 11. sz.

A levegőbe röpült a Magdaléna folyamamon egy személyszállító gőzös

Az utasok közül senki sem menekült meg

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Londonból jelentik: Szörnyű hajókatasztrófát jelentenek Columbia fővárosából, Bogotából. A Magdaléna folyamamon felrobbant egy személyszállító gőzös kazánja. A hajó a levegőbe röpült és utasaiból ugyszólván senki sem me-

nekült meg. Egyelőre még nem tudni, hogy hány utas volt a hajón. A bogotai lapok száz halottról beszélnek, közelebbi részletek hiányzanak.

Csináltasson

farlós gépondolálást

vizondoláciával, a hálá hónapokig hullámos

ma ad. Henné hajfestés minden színben.

Szolid árak!

Elsőrangú munka!

HEIM-nél, Takaréktár ucca 8. sz.

Amugy tudott nagyon jó barát lenni, hűséges, kitartó. Szerette a keserű embereket, mert alapjában véve ő is keserű volt. Bohémság, cinizmus, önmagát sem kimélő guny, sőt sajátmagával a legkiméletlenebb hang, könnyedség mind csak álarc, amivel az érzelmes ember a lelkét leplezi. Nem baj, ha a világ ilyennek látja, ami belül van, az bizalmas órákban óvatosan tárul fel néhány kevés bizalmas előtt.

Néha bizony tulságosan későbe nyultak, a hajnalba, ezek az órák, amikor a régi bohémszokások átka nehezedett az emberre. Szívesen élne mások módja szerint csak nappal, mint a patkószeget is megemésztő gyomru filiszterek, de képtelen rá. Egyszer beleszeretett az éjszakába s ez a leggyilkosabb szerelem, mert addig tart, amíg el nem nyúl az áldozatát.

— Illenek már hazamenni, mondja az egyik.

— Gyerünk!

Arra felidézi valaki Taschler Jóska mondását.

— Hogy becsülettel menjen az ember haza, ahoz már késő az idő. Becstelenül pedig mindig korán van.

Még csak egy pohár bort, mondja az elnök, maradt egy kis szódám.

— Helyes. Akkor nekem is még egy hosszúlépést.

.... Így virrad meg az éjszaka az emberre. Égő fájdalommal vágyakozik a nyárspolgári élet után, de már késő van. A karriercsinálók, az óvatosak, azok korán fekszenek, soha a maguk gyönyörűségére nem éjszakáznak, érdekből, másnak kedveskedve, isznak meg egy pohár bort is.

Az ősbóhem, a félbemaradt poéta tört ki Szeless Jóska minden cselekedetéből. Azok is érdekeket áldoznak fel a maguk elképzelése, álmodozása kedvéért s ötleteiket szerteszórják, hogy meg tudjanak élni a tönk felé haladó latifundium mellett a meggazdagodásra született kalász-szedők.

Akármi pályára megy, sokkal több lehetett volna. Hogy sokoldalúságának színeit, meleg kedélyét, cinizmusát, burkolt keserűségét, csalódásait, öngunyját belevitte az ügyvédi mesterségbe, amely minden, csak nem poézis.

Azért volt mégis egy pont, amelyen megtört az ő tréfacsináló szatírája s könnyező, rajongó gyermek lett Szeless Jóska. Csak a mesében lehet valakit úgy szeretni, ahogyan az Ilonka nővérét, a gyermeknevelés kivételes apostolát, szerette.

— Az Ila...?

Méz csurgott végig az arcán, a szavai szárnyat kaptak, benne volt a beszédjében az anya iránti imádat s a gyermekért való rettegés egyaránt. Az anyja régen meghalt s viszont neki csak fogadott gyerekei voltak. Az Ila, a páratlan, a harmatos lelkű, a földre szállt égi jóság pótolta mindent.

— Már csak ő miatta is kellene magamra vigyáznom. De mikor olyan komisz anyagból van gyurva az ember!

Régóta kinozta a gyomra, operálták is, nagyon óvatosan, diétikusan kellett volna élnie, de ez az, amire nem volt képes.

— Azért a kis időért, ami még hátra van, nem érdemes.

Hosszu hónapokat töltött jórészt ágyban, rengeleget szenvedett, lefogyott, hogy árnyéka lett önmagának. Rohamosan a tavalyi karlsbadi tura után haladt lefelé, de egy kevés erejét összeszedve otthagya az ágyat s felkeresve a régi törzsasztalokat, senki se tudta visszatartani, hogy ne kóstoljon meg még egyszer mindent, ami árt a gyomrának. Mintha csak szándékosan pusztította volna magát. Az utolsó napjai is ilyen anti-dietikusan teltek el, mint aki bucsuzik a gasztronómiai örömtől lángóssal, malackaréjjal. Annnyira volt, hogy már nem is árthatott neki. Tudta, hogy meghal, elbucszott mindekitől, megvette a sírhelyét, maga készítette el a sírfeliratát, gyászjelentését, — 55 éves volt. Élete, halála tipikusan magyar volt. Ezt szereti mostanában variálni a teremtő.

Zivatar, hűvösebb idő

A meteorológiai Intézet jelenti este 10 órakor:

Prognózis: Helyenként zivataros esők várhatók és a meleg csökkenése valószínű.

Junius 20-án tárgyalja a törvényszék a Feltámadás-uccai találkahely ügyét

(A Délmagyarország munkatársától.) Néhány hónappal ezelőtt — mint ismeretes — a rendőrség rajtaütésszerűen leleplezett a Feltámadás-uccában egy találkahelyet özv. Varga Ferencné Varju Mária lakásán. A rendőrség hosszú időn keresztül figyelte a házat, majd detektívek hatoltak be a lakásba, elállták a kijáratokat. A lakásban hét lányt találtak.

Varju Mária ellen kerítés büntette miatt indult meg az eljárás. Kihallgatta a rendőrség, a vizsgálóbíró, majd vizsgálati fogságba helyezték. Az ügyészség a napokban készült el az ügy vádiratával. Az aktákat átadták a törvényszéknek, ahol 20-ikára tűzték ki az ügy főtárgyalását. Az ügyet Vild Károly tanácsa fogja tárgyalni.

OPTIKA — FOTO
Szemüveg
javítások **LIEBMANN**
Kelemen ucca HA-HA mellett.

Gomblukkötés (géppel)

minden anyagra NITSOVITS, Iskola u. 25. 185

Írógépen

leírásokat, másolókat soronkívül is rendkívül olcsón vállal

Keller írógép szaküzlet. 27a

Dr. Grét-féle boraxos kölnivíz

ugy illatánál, mint boraxtartalmánál fogva kitűnő hatású. Csak zárt üvegekben kapható a 713

Szent Rókus gyógyszerárban. Kis üveg ára 1.20, nagy üveg ára 2.40. 95

SEX

igazán mindent

tisztít, fényesít, súrol!

amellé fertőtleníti.

Ára mégis 20 fillér.

Kapható minden drogériában, fűszer- és festéküzletben

Budweisi Cserépkályhák

különléte szín és méretekben kaphatók

LANDESBURG cementárugyárban SZEGED.

Az összes építkezési anyagok legjobb beszerzési forrása. 251

A Pénzüntézetek Országos Biztosító R. T. közli, hogy a szegedi vezérigynökség vezetője **Grósz Lajos ur** a mai napon az intézetünk kötelékéből kilépett.

Szeged, 1930 június 3.

A Pénzüntézetek Országos Biztosító R. T. Igazgatósága.